

ELMESO: összefogás három egyetem könyvtári információs rendszerének megújításáért

A hazai egyetemek könyvtári hálózatai mostanában jutottak abba a helyzetbe, hogy technikai rendszereik megújítása révén e téren a világszínvonalhoz közelítsenek. A modernizáció legigényesebb feladata az integrált könyvtári-információs rendszer bevezetése. Cikkünk három egyetem könyvtári szövetségének útválasztásával foglalkozik.

A hazai tudományos könyvtárak elnyomorodása kevésbé látványos, ám annál veszedelmesebb módon a külföldi irodalom beszerzésének abszolút és relatív értelemben vett zsugorodásában ölt testet sok-sok év óta, igen szembeötlően pedig abban a két-három évtizedes lemaradásban fejeződik ki, amely a technikai színvonalat jellemzi.

Az új politikai rendszerben megjelent, felsőoktatást támogató programok (világbanki hitelek, alapítványi finanszírozások) nem egyenlő mértékben ugyan, de mind a technikai fejlesztésre, mind a szerzeményezés bővítésére komoly lehetőséget adnak.

A kérdés az, hogy az érdekelt intézmény merre kísérelje meg a kitörést a bénító helyzetből, stratégiája központjába első lépésként a technikai körülmények megváltoztatását, vagy a dokumentumbázis fejlesztését állítsa-e.

Számunkra egyértelmű volt a gépesítés előnyben részesítése, mivel belátható időn belül megvalósítható, a szakirodalom visszamenőleges és folyamatos ellenőrzését lehetővé teszi, s ezáltal saját gyűjteményeink hiányosságait részben pótolhatja, végül, de nem utolsósorban, az összes könyvtári munkafolyamatot és szolgáltatást magasabb színvonalra segítheti. Ezzel szemben az állomány pótlása rendkívül keserves, hosszadalmas, sokszor eredménytelen tevékenység, miközben a szolgáltatásokban és a belső munkákban sem hoz a korszerűsítés irányába mutató fordulatot.

Az egyetemi könyvtárak többsége felismerte a méreteiben talán soha vissza nem térő lehetőségeket, melyek nyomán eleinte külön-külön fogalmazta meg fejlesztési koncepcióját, és keresett hozzá támogatást. Mivel azonban a könyvtáraknak ez a köre a fő célokban is lényegében egyetértett, meg tudott felelni a közös fejlesztés, csoportos fellépés követelményének is, amelyet a programok egy része előnyben részesített.

Ilyen közös fejlesztést szolgáló alkalmi társulás az *ELMESO*: az *ELTE*, a *Miskolci Egyetem* és a *SOTE* könyvtári információs rendszereinek szövetsége, amelyet az intézmények az előrehaladás érdekében végrehajtott önálló kezdeményezéseket felváltandó hoztak létre. Az *ELMESO* látszatra egymástól távol eső gyűjtőkörű könyvtárakat fog össze. Valójában azonban az *ELTE* és a *SOTE* között, amelyek valamikor egy universitást alkottak, sohasem szűnt meg az együttműködés, hiszen az orvostanhallgatók átjárnak előadásokra az *ELTE* Természettudományi Karára, bölcsészek kapnak órákat az orvosegyetemen, és a könyvtárak igénybevétele kölcsönös. Az *ELTE* és a *SOTE* rektorai 1991 nyarán szerződést kötöttek a könyvtári hálózatok együttműködéséről. Ezenkívül az *ELTE* belvárosi intézményeit is összekötő optikai kábel az Üllői úton végighaladva természetes csatlakozási lehetőséget kínált a *SOTE* intézményei számára is, lehetővé téve a kölcsönös adatátvitelt is. A Miskolci Egyetem társulását viszont az motiválta, hogy szakegyetemből egyetemmé alakulóban a hatalmas könyvtári állománnyal rendelkező *ELTE* főleg társadalomtudományi gyűjteményeire támaszkodhasson.

Az *ELMESO* végső célja az, hogy a három egyetem több mint 200 könyvtárára, 4,5 milliót meghaladó állományára kiterjedő *automatizált könyvtári-információs rendszert* hozzon létre, s ennek első lépéseként a feladat teljes körű ellátására alkalmas szoftver, és a legfontosabb intézményeket ellátó hardver beszerzését biztosítsa.

A nagyszabású vállalkozás első ütemének anyagi alapjait a *Felzárkózás az Európai Felsőoktatáshoz Alap (FEFA)* teremtette meg, amelyhez csekély mértékben a *PHARE* is hozzájárult. A *SOTE* és az *ELTE* az általa a *FEFA*-1 pályázat keretében külön-külön elnyert hitelek egy részét a közös fejlesztésben meghatározott célok megvalósítására fordította. A *FEFA*-2 pályázati fordulóban pedig a három egyetem együtt

pályázott és nyert. Ezenkívül az ELTE a nehezen mobilizálható PHARE terhére a rendszer koncepcionális átvilágítását végeztette el. A beszerzési források együttvéve meghaladják a 3/4 millió USA-dollárt, és eléri a 30 millió forintot, ennek ellenére a rendszer kiterjesztését a három egyetem valamennyi könyvtárára önmagukban nem teszik lehetővé. (Így például az ELTE-n a nagy könyvtárakon kívül a mintegy 120 tanszéki, tanszékcsoporti könyvtárból csak a tucatnyi legnagyobb bekapcsolása lehetséges, az egyetem szervezeti és térbeli széttagoltsága következtében fokozott járulékos költségek miatt.) Reméljük, hogy a rendszer teljes körű alkalmazását biztosító befejező szakasz jelentőségét felismerve a támogatási programok valamelyike a közeljövőben ismét a „zsebébe nyúl”.

A szoftver tekintetében a feladat első megközelítésében egyértelművé vált, hogy az egyes részterületek elkülönült számítógépesítését nem tekinthetjük elfogadható megoldásnak. Tisztában voltunk azzal is, amiben a könyvtárgépesítésben járatos kollégák csak megerősíthetnek: vagy pontosan kimunkált követelményrendszerhez minuciózusan, rigórozusan ragaszkodva fejlesztünk, netán házilag fejlesztünk ki (ez a rémálom) valamilyen rendszert, illetőleg valamilyen piacon lévő szoftvert alakítatunk akaratainkhoz hozszadalmas munkával, vagy azokat a paramétereket szabjuk feltételül, amelyeket a megvásárolt rendszer kínál. (Ez természetesen leegyszerűsítés, hiszen a jobb rendszerek számos ponton teljesítik, sőt elvárják a vevő egyéni kívánságait.) Tehát kifejlesztett, piaci forgalomban kapható, valamennyi lényeges modullal rendelkező, integrált számítógépes könyvtári rendszer beszerzését tűztük ki célul, amely teljes kiépítettségében majd kezelni tudja (akkori gondolkodásunk szerint még „csak”) az ELTE 120 körüli könyvtárának három és fél milliós állományát, és kapcsolódni tud az ország más könyvtári rendszereihez, illetve lehetővé teszi a külföldi (és a majdani belföldi) nagy adatbázisok elérését.

Szoftverkatalógusok, szakirodalmi áttekintések (és személyes tájékozódások) alapján végül 38 különböző címre (szoftver-előállítók, illetve -forgalmazók, esetenként azok hazai képviselője címére) juttatunk el tájékoztató levelet. A címzettek köre 15 USA-beli, 5–5 magyar, kanadai, angol, 3 német, 2 norvég, 1–1 izraeli, svájci és francia intézményből, illetve cégből tevődött össze. A beérkező válaszok azt bizonyították, hogy mindenképpen érdemes volt ekkora mezőnyből meríteni, hiszen így derült ki, hogy a katalógusokban szereplőtől eltérően, vagy a szakirodalomban gyakori felbukkanás ellenére, egyes rendszerek még nincsenek teljesen készen, nem felelnek meg az adott nagyságrend követelményeinek, vagy éppen nem foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy térségünkben üzleti kapcsolatot létesítsenek. (Általában jellemző, ezért nem is térünk ki rá részletesen, hogy a többnyire angol

nyelvetterületen fejlesztett rendszerek európai forgalmazása karakterkészlet-bővítést, nemzeti nyelvekhez igazodást-igazítást igényel, illetve hogy az amerikai, illetve nyugat-európai rendszerek fejlesztői, forgalmazói nemegyszer értetlenül állnak egyes magyar [kelet-európai?] követelmények – pl. külön leltári szám – előtt.)

A válaszok között persze kaptunk pontos és részletes termékismertetőket és árjegyzékeket, sőt a meglévő adatok alapján kidolgozott konkrét árajánlatokat is. Létrejött tehát a levelező – s előbb-utóbb a személyes – kapcsolat a reménybeli vásárló, és az esetleges (akkor még szintén reménybeli) szállítók között. Ennek nyomán szereztünk egyre részletesebb ismereteket arról, hogy mi mindent kell, és mi mindent lehet meghatározni ahhoz, hogy igényeinknek minél megfelelőbb, az „akarhatom” választékát a valóban „akromhoz” leginkább közelítő rendszert vásárolhassunk.

A komoly szándékkal válaszoló cégek rendszereivel ismerkedve újabb eldöntendő, és a további lépéseknek irányt szabó kérdések bukkantak fel, amelyekre – biztosan reméljük – a jövőt szolgáló válaszokat fogalmaztuk meg. A többes szám ekkor már egyre indokoltabb, hiszen a FEFA második fordulójában nyertes pályázatunk már az ELMESO számára tette lehetővé az egységes integrált számítógépes könyvtári rendszer alapelemeinek beszerzését. Hosszas munka, számos menet közbeni konzultáció, és ezek eredményeképpen egy intenzív végső egyeztetés nyomán született meg az integrált könyvtári rendszer szoftverével szembeni követelményeinket és elvárásainkat részletező, több mint ötvenoldalas dokumentum. Ennek tömörített változata, a kezelendő könyvtári hálózatok adatai és a számítástechnikai műszaki igények összefoglalása alkotta azt az angol változatban végül is mindössze tizenegy oldalas *követelményrendszert*, amely a hivatalos *árajánlatkérő* levél melléklete volt. Az említett vaskosabb anyagot (szintén angolul) minden címzett kiegészítésként, tájékoztató háttéranyagként, az árajánlat elkészítéséhez való segítségként kapta meg.

Az előzetes tájékozódás eredményei alapján, és az időközben jelzett szándékokat is figyelembe véve tizenöt címre küldtünk konkrét árajánlatkérést integrált könyvtári rendszer szoftverének szállítására. Kívánalmunk volt, hogy a rendszer már első lépésben legyen képes a miskolci és az orvostudományi teljes gyűjtemények (600, illetve közel 500 ezer tétel), és a kezelésükhöz szükséges 25, illetve 20 konkurens (egyidejűleg használható) terminál, valamint az ELTE állományából egymillió kötet és ahhoz 50 konkurens terminál üzemeltetésére. A szállítónak garancia kellett, hogy a rendszer (később, teljes kiépítettségében) 4,5 millió feletti kötetel, 80 + 25 + 20 konkurens terminállal is kifogástalanul üzemel majd. A rendszertől megkívtunk az Ethernet-alapú hálózaton, TCP/IP protokoll szerinti működést, a UNIX-megfelelést, és a grafikus felhasználói felület meglétét. Megkívtunk a kellő ru-

galmasságot, azaz az igényeinkhez való igazodás-igazítás lehetőségét, a magyar (sőt, a teljes európai) karakterkészlet kezelését, és így tovább.

Végül 11 ajánlat érkezett be, amelyek kiértékelését (a részt vevő egyetemek munkatársainak belső tevékenységére támaszkodva) kilenc főből álló *bizottság* végezte, a következő összetételben: egyetemenként egy-egy vezető számítástechnikai szakértő, a részt vevő egyetemi könyvtárigazgatók (illetve a projektvezető), valamint három felkért külső szakértő. A bizottság tagjai először valamennyi ajánlatot áttanulmányozva külön-külön alkottak véleményt, majd ülésen, konzultációkon, immár csak a többség által támogatott, illetve alapvető hiányosság miatt ki nem zárt ajánlatok további részletes elemzésével, pótlólag bekért információk értékelésével alakították ki állásponyjukat.

A szakirodalomból, az első áttekintés nyomán megismert rendszerekből, a konkrét ajánlatokból (és a kiértékelést végzők személyes tapasztalatai szerint is) nyilvánvalóvá vált, hogy az integrált könyvtári rendszerek terén „generációváltás” folyik. Ahogy a nagy központi gépes rendszereket a UNIX-os rendszerek, a különféle megoldású kliens-szerver architektúrák váltják fel, úgy jelennek meg vagy új relációs – esetleg objektumorientált – adatbázis-kezelőn alapuló új könyvtári rendszerek, vagy „patinás” cégek elterjedt rendszereinek azokat felváltó, az említett alapokon fejlesztett új változatai. A kiértékelőknek hosszú távú könyvtárpolitikai döntést kellett hozniuk, amikor arról foglaltak állást, hogy korábban vagy újonnan kifejlesztett rendszert választanak. A kérdés az volt, hogy hagyományos alapokon nyugvó, de zökkenőmentesen üzemelő, a hagyományos igényeket megbízhatóan kielégítő, ám ily módon egy korábbi fejlettségi állapotot hosszú időre konzerváló rendszert választanak, vagy egy korszerű, adatbázis-kezelő alapú, a jövő felé nyitott, nem csak a ma igényeit kielégítő megoldás mellett döntenek.

A bizottság véleményünk szerint a jövő érdekeit szem előtt tartva hozta meg döntését, amikor a *Dynix Marquis* rendszert választotta. A *Library Journal*nak a könyvtáriszoftver-piacról évenként megjelenő, közismert összeállítása évek óta igen kedvező képet ad a Dynixről, amely kiemelkedik a könyvtár-automatizálásban. Korábbi rendszere a legelterjedtebbek közé tartozik a világon: mind a közepes, a nagy és az igen nagy (200 fölötti terminálszám) rendszerek körében nagyszámú installációja van. Az egyetemi könyvtári alkalmazásokat tekintve a harmadik helyen áll a világranglistán, legnagyobb installációja pedig 450 terminálon működik. A Dynix is felismerte a terjedő új technológiákhoz – így különösen a kliens-szerver rendszerfelépítéshez, a Windowshoz, vagy az OS/2 Presentation Managerhez hasonló grafikus felhasználói felületekhez való alkalmazkodás szükségességét, melynek eredménye a miniszámítógép alapú Marquis könyvtár-

automatizálási rendszer. Az egyik legkorszerűbb adatbázis-kezelőt használja, kitűnő grafikus felhasználói felületet nyújt, kliens-szerver felépítésével széles hardverplatform-választékot ad. Mivel adatbázisszerverekkel kialakított hálózaton fut, néhánytól akár több ezer munkaállomásig bármilyen léptékben kialakítható. Valamennyi modulja MARC-formátumú rekordokat hoz létre, illetve kezel.

A *Marquis CAT* (katalogizáló modul) voltaképpen a rendszer (azaz a visszakereső PAC, a kölcsönző CIRC, a folyóirat-kezelő Serials és a beszerző Acquisitions modulok) közös fókusza, melyben a bibliográfiai adatbázis létrejön. Ehhez a Windowshoz, vagy a Macintoshon futó szövegszerkesztőkhöz hasonló grafikus felhasználói felület használható. E modulban a bibliográfiai rekordok létrehozhatók közvetlen begépeléssel, vagy külső forrásból való áttöltéssel, a rekordok módosíthatók, egyesíthetők és törölhetők. Ennek során nemcsak a szokásos, hanem a helyileg definiált MARC-mezők is használhatók. Lehetőség van továbbá keresési indexek meghatározására, különféle authority (besorolási) rekordok, valamint példányrekordok létrehozására, szerkesztésére.

A PAC (nyilvános katalógus) *modul*a szokásos, és a könyvtár által definiált bármely más szempont szerinti visszakeresést, listák készítését (ezek fájlba mentését, nyomtatását) stb. teszi lehetővé. A szerző, cím vagy tárgyszó szerinti betűrendes áttekintés módot nyújt a keresett adat pontos megadása nélküli böngészésre. Kulcsszavas keresés esetén egy és több kifejezés egyaránt alkothat kersőképet, az *és*, *vagy*, *nem* logikai operátorok használhatók.

A keresés eredménye listán vagy részletes adatokkal jelenik meg. A listás megjelenéskor valamennyi korábbi keresőablak fejlécsora látható, így a használó bármikor visszatérhet egy korábbi keresési ponthoz. A részletes bibliográfiai adatok megjelenítésekor pedig a mű példányainak vizsgálatára nyílik mód (elérhető, kikölcsönözve, hiányzik, illetve lelőhely, raktári jelzet stb.), melynek információtartalmát a könyvtár definiálhatja, éppen úgy, mint bármely más ablak tartalmát és formáját.

A keresés során talált bármely műhöz a szerző vagy a téma révén kapcsolódó további leírások jeleníthetők meg, s a keresés különböző szempontok szerinti szűkítésére is van mód. Ha a felhasználó kikölcsönzött példányt választott ki, a PAC modulból kérheti a példány előjegyzését. A modul (dátum meghatározásával) az új szerzemények listázására, megjelenítésére is alkalmas. A Marquis valamennyi, a könyvtárosok számára fenntartott alrendszeréből eltérhető a keresőmodul, s a modulok kölcsönhatása következtében a szolgáltatások naprakészek, a katalogizálás nyomán azonnal aktualizálódnak a PAC-listák, a kölcsönzésben történtek megváltoztatják a PAC előjegyzési adatait, és így tovább. A kölcsönzési (CIRC) modulban az egyszerű kölcsönzés és visszavétel,

hosszabbítás, a még feldolgozatlan dokumentumok ideiglenes rekord alapján való kölcsönzése, a kölcsönzőkkel kapcsolatos minden ügyintézés (figyelmeztetések és üzenetek stb.), előjegyzések elfogadása és kielégítése, adatok felvétele, szerkesztése és karbantartása végezhető el.

Mind a kölcsönző, mind a dokumentum háromféle módon: vonalkód-leolvasással, a kölcsönzési adatbázisban (illetve a PAC-ban) való kereséssel, vagy közvetlen (kézi) adtbevitellel azonosítható. A CIRC megfelelő működéséhez a könyvtár mind az olvasókat, mind a dokumentumokat tetszés szerinti kategóriákba sorolhatja, és ezek kombinációival alakíthatja ki különböző olvasókatételeknek – egyes dokumentumtípusokra más-más jogosultságot meghatározva – a kölcsönzés szabályait. Természetesen a Marquis gyűjti a kölcsönzési forgalom adatait (a könyvtár által definiált szempontok alapján), és ezekből tetszés szerinti időszakokra vonatkozó kimutatásokat állít elő, jelentéskészítő programjával pedig ki is nyomtatja ezeket éppen úgy, mint az olvasóknak szóló üzeneteket és felszólításokat. Hacsak a könyvtár nem úgy definiálta az automatikusan előálló üzeneteket, hogy azok (vagy egy részük) csak a könyvtáros jóváhagyása után kerüljenek a nyomtatásra.

Egy apró, de jellemző példa a Marquis finomságaira (amelyek többé, mássá teszik a Marquist egy egyszerű integrált könyvtári rendszernél): ha az előjegyzések és a rendelkezésre álló példányok számaránya meghaladja a könyvtár által meghatározott kritikus értéket, a Marquis javaslatot tesz a beszerzésre.

A *szerzeményzési modul* dokumentumok megrendelésére, a beérkezett példányok átvételére, rendeléskövetésre és pénzügyi elszámolásra alkalmas. Rendeléskor a szállítót listáról lehet választani, kódjának begépelésével azonosítani, vagy új szállítóként felvenni; a megrendelni kívánt dokumentum adatai pedig a PAC használatával, kívülről (adatbázisból vagy manuálisan) és a deziderátafájlból nyerhetők. Többek között rögzíthető, hogy kinek (milyen részlegnek), milyen költségkeret terhére rendeltünk, illetve több példány esetében azok elosztásáról is intézkedhetünk. A rendelés készülhet nyomtatott vagy elektronikus formában, s már ekkor elkészíthetők a CAT számára a bibliográfiai és/vagy a példányrekordok. A rendeléskövetés egyebek mellett jelentést készít a teljesített megrendelésekről, szükség esetén sürgető levelet generál, és így tovább. A rendszer figyeli a költségkereteket, kezeli a valutaárfolyamokat, számlanyilvántartást vezet, és a gyarapítással kapcsolatos statisztikákat állít elő.

Az Acquisitions természetesen közvetlenül együttműködik a Serials modullal, melynek két fő funkciója az érkeztetés (ami természetesen a PAC készletadatait is aktualizálja) és a kezelés, mely magában foglalja az előfizetések nyilvántartását, a beérkezési előjel-

zést és a reklamációt, a magyar könyvtárakban mostanában nem túl divatos körözést, és a kötetési adminisztrációt.

Mindent egybevetve, a Dynix Marquisban olyan rendszert találtunk, amely hatalmas állományok és kiterjedt könyvtári hálózatok adatainak kezelésére képes, az új generációhoz tartozik, miközben kifejlesztője nagy tapasztalatokkal és hagyományokkal rendelkezik a könyvtár-automatizálás terén, a rendszer szolgáltatásai széles körűek, és árnyaltan kidolgozottak, használata pedig rendkívül kellemes.

A hardverfejlesztés koncepcióját az az alapvető követelmény határozta meg, hogy a létrejövő rendszer három, továbbra is önálló hálózatként működő könyvtári struktúrát tartalmaz, ám ezek az alrendszerek a legszorosabb összeköttetésben állnak egymással. Tartalmilag tehát pl. a visszakeresés során először a saját állomány, azután a központi könyvtár állománya, a hálózat központi katalógusa, majd a második, illetve harmadik egyetem állománya alapján jelennek meg az adatok. Az olvasók ellenőrzése a saját könyvtárral szembeni tartozásokon kívül fokozatosan kiterjed a három hálózat valamennyi könyvtárával szembeni tartozásokra is. A szerzeményezés figyelembe veheti nemcsak a többi könyvtár meglévő állományát, hanem rendeléseit is. A meglévő bibliográfiai leírások átvehetőek. A szakmai szempontú lekérdezés tehát teljesen szabad. (Az adatbevitel más rendszerbe, pl. másik egyetem központi katalógusába, természetesen szigorúan szabályozott és ellenőrzött.)

Mindezek feltételezik az egyetemek és az épületek közötti, továbbá az épületeken belüli adatátvitelt. Más forrásból megvalósult az ELTE és a SOTE főbb telephelyei közötti, nem csak könyvtári célt szolgáló *gerincevezeték* kiépítése, és hamarosan létrejön az Ajtósi Dürer sori ELTE-campus és a SOTE Nagyváradi téri elméleti tömbje közötti *mikrohullámú összeköttetés*. Az ELMESO-fejlesztés keretében megtörtént mindazon hardver- és szoftverelemeknek a telepítése, amelyek a két könyvtári hálózat közötti adatforgalmazást lehetővé teszik. A SOTE-n a Központi Könyvtár, az ELTE-n az Egyetemi Könyvtár, és a BTK Központi Könyvtára épületében kiépült a belső hálózat is. Miskolc igazán intenzív bekapcsolódását az egyetemek közötti adatátviteli rendszer (tárca-program) fogja lehetővé tenni, az egyetemen és a központi könyvtár falain belüli hálózatépítés egyetemi forrásból már folyamatban van.

A hálózatok önálló és közös működtetését egyaránt lehetővé tevő központi hardver- és szoftvereszközök (Miskolcon és a SOTE-n 1–1, az ELTE-n két garnitúra) beszerzése megvalósult. A könyvtárosi munkahelyek (minőségi PC-k, a feldolgozók számára nagy felbontóképességű monitorokkal) leszállítása megtörtént, a lekérdező terminálok kiválasztása folyamatban van.

Az automatizált rendszert kiegészítő egyéb járulékos rendszerek, eszközök kerültek a hálózatokba (pl. állománybiztonsági lopásgátló berendezések, lézernyomtatók a nagy könyvtárakba stb.). További, a teljes körű működést szolgáló technikai eszközök (pl. CD-ROM olvasók, vonalkód-előállító stb.) kínálatának feltérképezése napirenden van. Gyakorlatilag tehát megvan a rendszer munkába állításához szükséges háttér.

Ez idő szerint a Marquis installálása és a betanulás folyik. A gépeken hozzáférhető a szoftver oktatási célokat szolgáló változata. Az ELMESO négy nagy gyűjteménye (a három egyetemi könyvtár és az ELTE BTK Központi Könyvtára) által külön-külön kidolgozott feltételrendszernek a Marquisba illesztésén most dolgoznak, és készül (a meglévő angol és német mellé) a magyar nyelvű programváltozat. Reményeink szerint a tanév végére a rendszer és alkalmazói abban az állapotban lesznek, hogy az üzemszerű működés megkezdődhet.

Nyilvánvaló, hogy a hagyományos könyvtári ügyvitel és az új egy ideig párhuzamosan él egymás mellett, nem annyira a biztonság kedvéért és begyakorlás céljából, hanem mert tömeges adatbevitelt kell végrehajtani. Így például a könyvtári állományok bizonyos hányadának (legforgatottabb részének) bibliográfiai rekordjait, és valamennyi beiratkozott olvasó adatait gépre kell vinnünk, hogy a kölcsönző modul használható legyen. Az adatbevitel/átvétel céljára több eljárás kínálkozik, ezekkel párhuzamosan fogunk élni, támaszkodva arra a FEFA-forrásra, amely a beszerzési kereteken kívül a rendelkezésünkre áll.

A fejlesztés megvalósításának jelenlegi szakaszában már biztosra vehető elképzeléseink beteljesülése. Küzdőtársainkkal, azaz más felsőoktatási könyvtárakéval, könyvtári szövetségekével egyidejűleg újul meg az ELMESO néven szövetkezett három egyetem könyvtári-információs rendszere, és lép évtizedünkhöz méltó színvonalra.

Beérkezett: 1994. március 23-án.

Az Information Management & Engineering Ltd (IME) londoni cég terméke a

a világ legelterjedtebb könyvtári szoftvere.

Jellemzői:

- **moduláris** felépítés, a modulok külön is megvehető (katalógus, kölcsönzés, gyarapítás, periodika, OPAC, konverziós modul stb.)
- **teljes integráció** és Internet hálózati elérhetőség
- **MS/DOS** és **UNIX** operációs rendszer alatt működik
- **magyar** űrlapok, üzenetek, rendezés, kézikönyvek
- **többmillió** állományok kezelése
- akár **500** felhasználó egyidejű kiszolgálása
- **kliens-szerver** felépítésből adódó gyors válaszidő
- magyarországi **tanácsadó** szolgálat
- **2500 referencialhely** (ebből már 11 Magyarországon)

Ha további **információt** szeretne, meg akarja nézni a TINLIB-et vagy ki akarja próbálni saját gépén, keresse a magyar **Vevőszolgálatot**:

MTA SZTAKI Informatikai Szolgáltatások Osztálya
1111. Budapest, Lágymányosi utca 11.
Tel.: 269-8284, 166-5644/424 Fax: 269-8288